

ӘБ отырысында қаралды Құмар
ӘБ жетекшісі: Құлыбаева Р.К.
№1 хаттама
« 27 » 08 2021 жыл

Келісілді: Т.Т.
оқу ісін мейгерушісі
Таласпаева Т.Т.
« 30 » 08 2021 жыл

Бекітілді: Н.С.
«Сарысай орта мектебі» КММ
Директоры Н.С. Нұрмуханов
« 31 » 08 2021 жыл

5-сыныпқа арналған
«Парасаттылық және әдеп»
(вариативтік компоненті, аптасына – 1 сағат)
Пән мұғалімі: Дүйсембаева Ж.Ш.

2021-2022 оқу жылы

Түсінік хат

5-сынып оқушыларына арналған "Парасаттылық және әдеп" факультативті курсының бұл жұмыс бағдарламасы жалпы білім берудің мемлекеттік стандартының талаптарына сәйкес, Қазақстан Республикасы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі департаментінің тапсырмасымен «Педагогика» кафедра-лабораториясының ұйымдастыруымен «Парасаттылық мектебі» авторлық бағдарламасы және Қазақстан Республикасының жалпы орта білім беру мекемелеріне арналған «Әдеп» таңдау курсы бағдарламасы, құрастырушы А.Қ. Данкенованың бағдарламасы негізінде жасалды.

Курстың функциялары оқушылардың рухани дамуы мен өзін-өзі тануына, әдеп әліпесі мен парасаттылық негіздерімен танысуға бағытталған.

Бағдарламаның мақсаттары мен міндеттері:

Мақсаты:

Оқушылардың әдеп мәдениетінің негізін қалау және концептуалды тұрақты, позитивті бағдарланған және белсенді өмірлік ұстанымды ұстанатын тұлғаның дамуына ықпал ету.

Міндеттері:

* Оқушыларға әдеп мәдениеті дамытудағы, адамдарды тәрбиелеудегі ролін түсіндіру, оның тұлғааралық қатынастарды ұйымдастырудағы маңыздылығын көрсету;

* Әдеп мен парасаттылықтың, адамның моральдық және қоғамдағы мінез-құлқының арасындағы органикалық байланысты көрсетіңіз;

* Оқушыларды әдеп нормалары мен ережелерімен, әдеп тәртібінің компоненттерімен таныстыру;

* Оқушылардың бойында әлеуметтік қолайлы мінез-құлық және қоғамда барабар өзара іс-қимыл дағдыларын қалыптастыру;

* Оқушылардың жалпы мәдениеті мен ой-өрісін кеңейту, олардың айналасындағыларға құрметпен қарауын қалыптастыру, патриотизм рухын нығайту және басқа ұлттардың әдет-ғұрыптары мен әдет-ғұрыптарын қабылдауда толеранттылық идеясын енгізу;

* Оқушылардың позитивті ойлауын қалыптастыруға ықпал ету;

* Болашақ өзін-өзі табысты жүзеге асыруға көмектесу мақсатында оқушыларға өзін-өзі талдау және үнемі жұмыс жасау дағдыларын үйрету.

Факультативтік курстың жалпы сипаттамасы

Әдеп феномені адамзат өмірінде маңызды орын алады, көбінесе мәдениеттің бет-бейнесін, оның құндылықтарын, сондай-ақ адамның адамгершілік келбетін анықтайды. Әдеп мәдениетімен танысу жас ұрпақтың әлеуметтік бейімделуіне ықпал етеді, жеке осу мен өзін-өзі жүзеге асырудың негізін қалайды. Қазіргі білім беру этикетті, ең алдымен оның студенттерде жағымды және альтруистік дүниетанымның қалыптасуына ықпал ететін аспектілерін зерттеместен мүмкін емес екені анық.

Бұл бағдарламаның құрылымдық ерекшелігі оқушылардың ересек адамдардың мінез-құлық ережелері туралы тұтас көзқарасын қалыптастыруға және дамытуға ықпал етеді, бұл жасөспірімдерді ересек өмірге бейімдеу мәселесін шешуге көмектеседі. Сабақ барысында оқушылар басқалармен сындарлы қарым-қатынас құру туралы негізгі этикет білімін игере алады.

Оқыту оқушылардың жас ерекшеліктеріне сәйкес келетін диалогтық және тренингтік принциптерге негізделген.

Жұмыс түрлері: әңгімелесулер, талқылаулар, дәрістер, дидактикалық және рөлдік ойындар, тренингтік жаттығулар, ермексаздағы үлгілеу, шағын-шығармалар мен әссе, күнделік жүргізу; тестілеу, тапсырмалары бар карточкалар, сөздікпен жұмыс. Өзін-өзі бақылауға арналған тесттер оқушыларға материалды білу деңгейін өз бетінше тексеруге және бағалауға мүмкіндік береді. Сабақ барысында дәрістер, әңгімелер мен практикалық тапсырмаларды біріктіру ұсынылады. Дидактикалық құралдарды, бейнематериалдарды пайдалану көзделеді. Мектептен тыс іс – шаралар-түрлі мәдени іс-шараларға бару, оларды кейіннен талқылау қарастырылған.

Базалық оқу жоспарындағы факультативтік курс оршының сипаттамасы:

5-сыныпта -34 сағат, аптасына 1 оқу сағатын қабылдайды.

Күтілетін нәтижелер:

Оқушылардың кең қолданылатын сөйлеу сөздік қорына жеткілікті дәрежеде әдептілік стереотиптерін кіріктіру. Қарым-қатынас жағдаяттарына қарай әдептіліктің қажетті формаларын таңдай білу (кіммен, қайда, қашан, неге айтасын). Тәртіпті мәдениеттің жалпы ережелерін меңгеру.

5- сынып

Аптасына – 1 сағат, жылына – 34 сағат

№	№	Тақырыптар	С/с	Мерзімі	Қосымша	Ескерту
I жартыжылдық, 16 сағат						
I тоқсан, 9 сағат						
1	1	Кіріспе. Әдеп дегеніміз не?	1	02.09		
I.		Қарым-қатынас әдебі				
2	1	Сәлем сөздің анасы.	1	09.09		
3	2	Кел, танысайық!	1	16.09		
4	3	Қарым-қатынас мәдениеті. Практикалық жұмыс.	1	23.09		
5	4	Күнтізбелік жоспарлау, уақыттың бағасын білу. (тренинг)	1	30.09		
6	5	Отбасылық әдеп.	1	07.10		
7	6	Шығармашылық жұмыс. Үлкенге – құрмет, кішіге-ізет.	1	14.10		
8	7	Кешірім сұрау әдебі.	1	21.10		
9	8	Сын және сынды қабылдау әдебі.	1	28.10		
II тоқсан, 7 сағат						
10	1	«Бар» мен «Жоқ» әдебі. Парасаттылық мектебі.	1	11.11		
11	2	«Сыйлық» қабылдау және сыйға тарту әдебі.	1	18.11		
II.		Жеке адамның өзін-өзі ұстау әдебі.				
12	3	Адамның киіну мәдениеті. Киіну стилі мен тазалық.	1	25.11		
13	4	Заттар сен туралы не дейді?	1	02.12		
14	5	Қыз және ұл баланың қарым қатынасы. Сыйластық әдебі.	1	09.12		
15	6	Қызметтік әдеп ережелері.	1	16.12/23.12		
16	7	Субординация.	1	23.12		
II жартыжылдық, 18 сағат						
III тоқсан, 10 сағат						
III.		Қонақ куту, тамақтау әдебі.				
17	1	Үй иесі мен қонақ қарым-қатынасы.	1	20.01		
18	2	Дастархан заңдылығы.	1	27.01		
19	3	Жеке, қоғамдық көлік жүргізу әдебі.	1	03.02		
20	4	Саяхаттау әдебі.	1	10.02		
21	5	Әдептілік және олардың әлеуметтік маңызы.	1	17.02		

22	6	Бейресми қабылдаулар: Шай, кофе; пікшик	1	24.02		
23	7	Қоғамдық орындар мен көшедегі мінез-құлық	1	03.03		
24	8	Мерекелік мәзірлер мен сән-салтанат стилі.	1	10.03		
25	9	Рөлдік ойындар. Шет елдік қонақтар.	1	17.03		
26	10	Парасаттылық негізін қалыптастыруда қонақпен сөйлесу әдебі.	1	31.03/		
IV тоқсан, 8 сағат						
IV		Қоғамдық орын әдебі.				
27	1	Мәдениет ошақтарындағы тәртіп әдебі.	1	/31.03		
28	2	Үйде журу нормасы.	1	07.04		
29	3	Телефон, байланыс құралдарының әдебі.	1	14.04		
30	4	Сабакқа дайындалу әдебі.	1	21.04		
V		Сыбайлас жемқорлыққа жол жоқ!.				
31	1	Парасаттылық негізіндегі қарым-қатынас.	1	28.04		
32	2	Тренинг. «Кемел руханият пен биік ақиқаттың жоғары зерделенген парасатын, сапалы мәдениеті мен әдебін, ар мен намысын қатар ұстаған зиялы ұрпақ».	1	05.05		
33	3	Этикет мінез-құлқының принциптері мен компоненттері бойынша қорытынды	1	12.05		
34	4	Қорытынды	1	19.05		
Барлығы			34			

Қолданылған әдебиеттер тізімі.

1. <https://asu.edu.kz/> сайты. Парасаттылық мектебі.
2. <https://bilimdiler.kz/> сайты. Одеп үйірме сабағының күнтізбелік жоспары. Р.К. Асипова.
3. Ө.Табылдыев. «Тәрбие өрнектері» Алматы «Мектеп» 1989ж
4. Кенжеахметұлы С. Қазақ халқының салт-дәстүрлері. Алматы, 2006ж.
5. Халықтық педагогика - даналық мектебі. Аманова Ғ. Алматы, 2012ж
6. Григорьева Т.Г., Линская Л.В., Усольцева Т.П. Основы конструктивного общения. Методическое пособие для преподавателей. – Новосибирск: Изд-во Новосиб. Ун-та; М.: Совершенство, 1997
7. Дик Н.Ф. Начальная школа. Премудрости маркиза Этикета, или Уроки вежливости на каждый день. Серия: С нашим классным - жизнь прекрасна! Феникс. 2008
8. Шорыгина Т.А. Вежливые сказки: Этикет для малышей. – М.: Книголюб, 2004.
9. Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319 Заңы. «Білім туралы» заңы.